روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

سه‌شنبه ۱۹ مهر ۱۴۰۱ | ۱۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۳۲۶ | Tuesday - Oct 11 , 2022

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

حکمت

امام علی(ع)

چه بسیار است عبرت‌ها و چه اندک است عبرت گرفتن.

نهج البلاغه

نکته روز

مهارتی به نام گفت‌وگو

حضور علی‌اکبر رائفی‌پور در تلویزیون چه معنایی دارد؟

میثم اسماعیلی
روزنامه‌نگار

کارشناسانی هستند که باور دارند پای اصلی اغتشاشات دهه هشتادی‌ها، هستند که حرفشان به گوش مسئولان نرسیده است؛ نسلی که مختصات متفاوتی نسبت به پیشینیان خود دارند و به نوعی زاییده روزگاری‌اند که عصر رسانه می‌خوانندش. این باور همچنان به قوت خود هوادارانی دارد که تفسیر ما از تغییر نسلی صورت گرفته، بر اساس هنجارهای نسل کنونی نیست و این تفاسیر مبتنی بر هنجارهای گذشتگان است و همین تعارض است که چنین مشکلاتی را پیش روی ما قرار داده است. همه این موارد است که برخی را معتقد به این گزاره کرده که تا امروز نتوانسته‌ایم زبان تقاضای این نسل را فهم کنیم و حتی نتوانسته‌ایم از ظرفیت افرادی که به نوعی این زبان را می‌دانند، استفاده کنیم. حضور علی اکبر رائفی پور در برنامه تلویزیونی یکشنبه شب در تلویزیون را با توجه به این موارد گفته شده برخی اقدامی مثبت تلقی می‌کنند. چرا که باور دارند او با وجود موافقان و مخالفان بسیار، حداقل زبان گفت‌وگو با این نسل را می‌داند. در کنار این آگاهی برای مخالفان او هم آشکار است که بالاخره او طیف طرفداران گسترده‌ای هم در جامعه ایرانی دارد با نگاهی به استقبال جوانان و نوجوانان از سخنرانی‌های وی این موضوع مشخص می‌شود و همین موضوع است که حضور او در برنامه‌ای از تلویزیون می‌تواند به معنای استفاده درست از ظرفیت موجود برای ایجاد گفت‌وگوی راهگشا باشد. همین نکته مورد اشاره تهیه‌کننده برنامه پخش شده هم قرار گرفته بود. محسن مقصودی، مجری و تهیه‌کننده برنامه «ثریا» در حساب کاربری خود در توییتر نوشته بود «بنابر درخواست‌های مکرر مخاطبان، ان‌شاءالله یکشنبه شب ساعت ۲۳، در برنامه زنده ثریا، میزبان برادر عزیزم، آقای رائفی پور خواهیم بود و در خصوص اتفاقات اخیر صحبت خواهیم کرد. از آسیب شناسی و ریشه یابی شکل گیری ماجرا تا پشت صحنه طراحی اغتشاشات. باید با نوجوان‌ها و جوان‌ها بیشتر گفت‌وگو کنیم.» این وعده عملی شد و برنامه ثریا با موضوع «تأملی بر اغتشاشات اخیر؛ از آسیب شناسی و ریشه‌های شکل‌گیری تا پشت صحنه طراحی دشمن»، یکشنبه ساعت ۲۳ با حضور علی اکبر رائفی پور، مدیر موسسه مصاف ایرانیان روی آنتن شبکه یک سیما رفت. برنامه «ثریا» با شعار دیدبانی برای پیشرفت با بررسی چالش‌ها و مسائل روز کشور و با حضور کارشناسان و مهمانان حوزه مرتبط به صورت زنده روی آنتن شبکه یک سیما می‌رود. در وادی اتفاقات اخیر، فارغ از دشمنی‌های آشکار و به چشم آمده آنچه آورده ارزشمندی محسوب می‌شود، خلأ گفت‌وگو با نوجوانان و جوانان بوده‌است. حالا برای مشاهده‌گری مشخص شده‌است که بدخواهان این سرزمین درست از همین خلأ برای پیشبرد اهداف‌شان استفاده می‌کنند و قصد ضربه به تمامیت ایران‌زمین دارند. رسانه ملی حالا توانسته در پر کردن این خلأ از ظرفیتی استفاده کند که پیش از این از چشم برخی پنهان مانده بود.

کد بالا را اسکن کنید

خبر

راکبان مرگ

چالش راکبان موتورسوار در خیابان‌های ایران وجوه مختلفی دارد؛ وجوهی که گاه با ارائه آمارها و پایش‌های صورت گرفته به دست می‌آید. نمونه‌اش حرف‌های دیروز رئیس پلیس راهور فراجا که عوامل انسانی را مهم‌ترین علت تصادفات در ایران دانسته و گفته‌است: ۶۲ درصد رانندگان موتورسیکلت به دلیل ضربه به سر در صحنه تصادف فوت می‌کنند. سردار کمال هادیانفر روز دوشنبه در مراسم چهاردهمین نشست فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با وابستگان نظامی و افسران رابط پلیس کشورهای خارجی مستقر در تهران با بیان این‌که عوامل انسانی، وسیله نقلیه و راه سه عامل اصلی تصادفات در ایران است که عامل انسانی مهم‌ترین عامل تلقی می‌شود، گفت: در تصادفات درون شهری ۲۶ درصد بی‌توجهی به جلو ۲۷ درصد رعایت نکردن حق تقدم، ۸ درصد عدم توانایی در کنترل وسایل نقلیه ۴ درصد انحراف به چپ، ۹ درصد تغییر مسیر ناگهانی و ۴ درصد سرعت غیرمجاز است.

ماموریت؛ امنیت خانواده‌ها

روایت‌هایی از یگان ویژه که تعمدی وجود دارد دیده نشود!

«۲۰۰۰ نفر از نیروهای پلیس در اغتشاشات اخیر مصدوم شدند.» این خبری است که دیروز جانشین فرماندهی انتظامی کشور اعلام کرده است. خبری که در همین فاصله انتشارش تا امروز تنها در چند رسانه رسمی انعکاس داشته است. این خبر از جمله اخباری است که در میانه این روزها باوری به دیده شدنش وجود ندارد. در برابر آن اما همواره فضای مجازی انباشته از اخباری است که روایت درگیری یگان‌های ویژه و نیروهای انتظامی با اغتشاشگران است. این دوگانگی و تناقض آن قدر آشکار و هویداست که به نوعی حالا تبدیل شده به یکی از مشخصه‌های رسانه‌های معاند. به‌عنوان مثال در برابر آن حجم از ویدئوهای دست به دست شده در فضای مجازی کسی انگار دوست ندارد تصویر مأمور یگان ویژه‌ای را ببیند که مشغول صحبت با یک کودک کار است؛ خود این مأمور گفته است «سعی داشتم تا با این کودک ارتباط صمیمی برقرار کنم تا از شرایط موجود نترسد و بداند ما برای تأمین امنیت خانواده‌ها به میدان آمده‌ایم.» اصلا همین قسمت آخر حرف او؛ این‌که آنها برای «تأمین امنیت خانواده‌ها» به میدان آمده‌اند برای هیچ رسانه معاندی صرف ندارد منتشر شود، در حالی که پیش از نام بردن از رسانه‌شان همواره ادعای مستقل بودن دارند. باور تحمیلی آنها در مقابل نگاه نادرست به ماموران یگان ویژه یکی از اهدافی است که نتیجه‌اش شده است شهادت عده‌ای از این افراد و آن طور که جانشین فرماندهی انتظامی کشور گفته جراحت نزدیک به ۲۰۰۰ نفر از این افراد. این دقیقا خطی است که چنین رسانه‌هایی برای تحمیل ذهنیت نادرست خود به شهروندان دنبال می‌کنند. اما در همه این روزها روایت‌های دیگری هم در جریان بوده است، روایت‌هایی که اگر کمی انصاف داشته باشیم می‌توانیم نگاهی به آنها هم بیندازیم. روایت اول مربوط به هراس کودکی در خیابان از ماموران یگان ویژه است. در چند روز اخیر مأموران یگان ویژه چه موتورسیکلت‌سواران و چه آنها که با خودرو در شهر تردد می‌کنند در برخی از معابر و چهارراه‌ها به جهت تأمین نظم و امنیت استقرار دارند. در این میان هستند برخی کودکان که با دیدن چهره‌های پلیسی که سرتاپا لباس تیره پوشیده‌اند و نقاب به چهره دارند، بترسند. دو روز پیش در غرب تهران مادری کودک خود را نزد مأمور پلیس می‌آورد و از مأموران یگان ویژه می‌خواهد تا با کودک صحبت کند تا کمی از استرس و نگرانی آن کودک کم شود. مأموران یگان ویژه با کودک صحبت می‌کنند، او را سوار موتور می‌کنند و برای او بستنی می‌خرند تا کودک آرام شود و به کودک اطمینان می‌دهند که کنار آنها آرامش و امنیت دارند. روایت دیگر مربوط به ویدئویی است که در خیابان سعدی تهران اتفاق افتاده است، ویدئویی که همان طور که گفته شد تلاشی وجود دارد که کمتر دیده شود، ماجرا از این قرار است که روز شنبه در خیابان سعدی اغتشاشگران علاوه بر اعتراضاتی که داشتند اقدام به تخریب اموال عمومی و شکستن شیشه‌ها کردند. در این فیلم مشاهده می‌کنید که مأمور یگان ویژه سعی دارد تا خرده شیشه‌ها را از وسط خیابان جمع کند تا راه برای تردد خودروها باز شود اما بدیهی است که انتشار همین ویدئو می‌تواند در نگاه نادرست رسانه‌های معاند به این ماموران خدشه وارد کند و همین است که تلاشی صورت می‌گیرد تا این ویدئو کمتر دیده شود. و بالاخره روایت آخر مربوط به ویدئویی است که دیروز منتشر شد، ویدئوی کوتاهی که یکی از فرماندهان ماموران یگان ویژه در خیابان به ماموران خود تاکید می‌کند که شهروندان همچون خانواده‌های ما هستند و با وجود عصبانیت احتمالی آنها نباید تعرضی به آنها داشته باشند. ماجراهای این روزها بیش از آن‌که اعتراض باشد همچون یک کارزار رسانه‌ای است. آنچه باعث اغتشاش‌ها شده به نوعی جنگ روایت است. این‌که رسانه‌هایی قصد دارند روایتی از ماجراها ارائه دهند که به آتش اغتشاش‌ها بیفزایند. روایت‌هایی که گاه رسانه‌های رسمی هم در تحکیم آن ناخواسته کمک می‌کنند، چرا که نگاه به یک اتفاق باید محاط بر کل آن باشد نه صرفا روایتی تقطیع و تدوین شده از بخشی از آن.

کد بالا را اسکن کنید

کد بالا را اسکن کنید

کد بالا را اسکن کنید

امروز در تاریخ

■ زادروز محمدرضا شفیعی کدکنی، شاعر/ ۱۳۱۸
■ محاصره کامل خرمشهر توسط دشمن بعثی/ ۱۳۵۹
■ عملیات نامنظم فتح یک/ ۱۳۶۵
■ وفات سیدکریم امیری فیروزکوهی/ ۱۳۶۳

واحه

من یک شب از تو دور شدم، سوختم ز غم
خورشید از فراق تو هر شب چه می‌کند؟
بیدل

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۵۱	غروب آفتاب: ۱۷:۳۴
اذان مغرب: ۱۷:۵۳	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۰
اذان صبح (فردا): ۴:۴۵	طلوع خورشید (فردا): ۶:۰۸

پیشخوان

خانه خاموش

«خانه خاموش» از مهم‌ترین آثار پرونده کاری اورهان پاموک، نویسنده ترک به همت نشر ماهی به چاپ رسیده است. پاموک در کشور خود، ترکیه از محبوبیت زیادی برخوردار است و از همان اولین رمانش، یعنی «جودت بیک و پسران» تا سال ۲۰۰۶ که در نهایت توانست جایزه نوبل ادبیات را از آن خود کند همواره مسیرهای تازه‌ای را در ادبیات طی کرده است. تحصیلات دانشگاهی پاموک هیچ ربطی به آنچه در نهایت تبدیل به دلمشغولی اصلی او شد، نداشت. او در دانشگاه در رشته معماری مشغول به تحصیل شد، هر چند این رشته را نیمه تمام رها کرد تا به دلمشغولی‌هایی بپردازد که به آنها علاقه داشت. پاموک در جایی اشاره کرده شیوه چند صدایی را در رمان‌ها و نوشته‌هایش می‌پسندد و اضافه کرده زندگی در جهانی کاملا مدرن یا کاملا سنتی مورد خواست او نیست و آنچه ساختار زندگی را پی ریزی می‌کند، درآمیختن اینهاست. «خانه خاموش» که سال ۱۹۸۳ نوشته شده از جمله محبوب‌ترین رمان‌های این نویسنده است. خانه خاموش حکایت سه نسل است، داستان پیرزنی عبوس، گورزادی مهربان، مردی دلبسته تاریخ و گسسته از خانواده و جوانانی آرمانگرا و اسیر چنبر ملال. داستانی از سال‌های سیاه دهه ۸۰ ترکیه یعنی سال‌های التهاب، یأس و نومیدی. در خانه خاموش، هر فصل از زمان توسط یکی از شخصیت‌ها روایت می‌شود و این شیوه نوآورانه تکنیکی نیز از جمله نکاتی است که از دید داوران نوبل ادبیات پنهان نمانده است. اورهان پاموک اعتراف می‌کند تمام شخصیت‌ها در رمان خانه خاموش، بازتابی از او و احوالات متفاوت درونی‌اش است: «کودکی ام همواره با این تصور گذشت که اورهانی دیگر در خانه دیگری است.»

پرسه

تریبون اغتشاش

موضوع دخالت آمریکا در مباحث داخلی کشورهای مختلف اتفاقات تازه‌ای نیست و ریشه‌های تاریخی بسیاری دارد، حتی در تاریخ خود ایران هم نشانه‌های این دخالت کم نبوده‌اند و سیاهه بلند بالایی دارد. دخالت آمریکا در کشورهای مختلف به منظور تغییر حکومت در آن کشورها سابقه‌ای چندین ساله دارد. این دخالت‌ها باعث بی‌ثباتی و کشتار گسترده در کشورهای هدف می‌شود. سوریه و ونزوئلا نمونه‌های واضحی از این دخالت‌ها هستند و همین سناریو اکنون در ایران هم دنبال می‌شود. استفن کینزر در کتابش می‌گوید: آمریکا در دوران جنگ سرد، ۷۲ بار برای تغییر حکومت در سایر کشورها اقدام کرده است. حالا جان بولتون نیز به طور رسمی اینها را تایید می‌کند. از جمله آخرین این تلاش‌ها می‌توان به حمایت آمریکا از خوآن گوایدو و به رسمیت شناختن ریاست جمهوری وی در ونزوئلا در سال ۲۰۱۹ اشاره کرد. واشنگتن پست در یادداشتی در سال ۲۰۱۶ نوشت: یکی از روش‌های موفق آمریکا برای مداخله در کشورها، دخالت در انتخاب‌های آنها و کشاندن کشورهای هدف به بی‌ثباتی و کشتار گسترده است. هرچند به گفته تحلیلگران، آمریکا در بیشتر موارد در دستیابی به اهداف طولانی مدت خود از مداخله در کشورها، شکست خورده است.

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد مقابل را اسکن کنید

آتش به انبار باروت

رفتار چهره‌های مشهور یا همان سلبریتی‌ها در اتفاقات هفته‌های گذشته نشان از یک نوع رهاشدگی در وضعیت مدیریت آنها دارد. برخی از این افراد در اتفاقات اخیر همچون آتشی بر انبار باروت بودند و به جای دعوت به آرامش مخاطبان خود به آتش اغتشاشات اخیر افزودند. هرچند در میانه همین چند هفته اخیر و رفتارهایی که به‌تازگی از خود نشان داده‌اند مشخص است پروژه آنها در مقابله با تمامیت این سرزمین شکست خورده است و تنها در چند روز ابتدایی به‌واسطه علاقه بسیارشان به مطرح بودن چند کاربر ناآشنا را به تعداد دنبال‌کنندگان‌شان اضافه کردند و حتی برای خود این افراد هم مشخص است که چنین اقدامی به‌انگیزه پریول‌تر شدن جیب آنها بوده است و بس.
پیش از این هم بسیاری از کارشناسان نسبت به چنین رفتاری از سوی سلبریتی‌ها هشدار داده بودند اما با هجمه بلندبالایی از سوی خود این افراد روبه‌رو شدند تا مبادا بازار کارشان کساد شود. طرح پیش‌رو از محمدحسین نیرومند است که به صورت اختصاصی به جام جم داده

محمدحسین نیرومند

چهارراه

پیروز ایرانی

شایعات همچنان درباره توله یوز ایرانی ادامه دارد

پیروز، توله یوز متولدشده در اسارت، همچنان در برابر شایعات متفاوت تاب آورده است. این حیوان که تنها باقیمانده پروژه پرماجرای تکثیر در اسارت یوز ایرانی است به نوعی به نمادی برای وضعیت حیات‌وحش ایران تبدیل شده است. پروژه‌ای که پس از سال‌ها هزینه و سرمایه‌گذاری ـ البته نه آن‌طور که انتظار می‌رفت ـ به نتیجه رسیده است و حاصل آن توله‌یوزی است که از میان سه توله متولدشده تاب آورد و زنده ماند و حالا پنج‌ماهه است. از همان ابتدای متولد شدن او شایعات بسیاری در رابطه با این حیوان وجود داشت. عدم اطلاع‌رسانی درست مسئولان سازمان حفاظت محیط زیست درباره چرایی و چگونگی تلف شدن دو توله دیگر و به نوعی قرنطینه شدن پیروز، تنها باقیمانده از آن جمع باعث شد بستر مناسبی برای شایعات بسیار شکل بگیرد. فارغ از همه اینها حتی در زمان رشد پیروز هم اظهارنظرهای متفاوت بسیاری درباره او شکل گرفت. برخی از کارشناسان حیات‌وحش تولد این توله را خالی از ارزشی برای پیشگیری از انقراض این گونه می‌دانند و البته که پربیراه نیست و کارشناسانی دیگر هم بودند که در برابر این ادعا معتقد بودند تکثیر در اسارت صرفا با هدف پیشگیری از انقراض کلید نخورده است.

۱۴ اردیبهشت- مرگ اولین توله

از همان ابتدا تولد سه توله یوز در اسارت واکنش‌های بسیاری را از سوی دوستداران طبیعت ایران به همراه داشت. همین موضوع باعث شهرت این توله‌ها میان شهروندان شد، آن‌قدر که انتشار گاه‌به‌گاه تصاویر این توله‌ها از جمله اخبار پربازدید این رسانه‌ها محسوب می‌شد اما اولین اتفاق در ۱۴ اردیبهشت یعنی سه روز پس از خبر زایمان افتاد؛ جایی که خبر آمد اولین توله از میان سه توله تلف شده است. به گفته پزشک معتمد مرکز تکثیر یوز آسیایی: «این توله یوز به علت ناهنجاری و چسبندگی ریه از زمان تولد ضعیف بود و در این چهار روز افزایش وزن نداشت و در نهایت تلف شد.» اما در همان زمان اعلام شده بود دو توله دیگر افزایش وزن خوبی دارند و همین موضوع باعث دلخوشی ماندگاری آنها شده بود.

۲۸ اردیبهشت- مرگ توله دوم

ماجرای مرگ توله دوم اما عجیب‌تر بود. اگر دلیل تلف شدن توله اول عدم وزن‌گیری اعلام شده بود اما پنهان‌کاری در رابطه با مرگ توله دوم گمانه‌های بسیاری را مطرح کرد. از همان در زاین خبر اعلام شده بود دلیل مرگ توله دوم «بی‌تجربگی دست‌اندرکاران این کار و داشتن خطا در بسیاری موارد» اعلام شد.
هرچند سازمان محیط زیست همچنان از اعلام دلیل اصلی امتناع می کرد اما برکناری برخی از این دست‌اندرکاران گمانه‌ها را به واقعیت نزدیک کرد. هرچند بالاخره معاون سازمان حفاظت محیط زیست ایران علت اصلی مرگ دومین توله یوزپلنگ ایران را «شیر بی کیفیت» عنوان کرد و گفت: تمامی شیرها به‌دلیل مسائل تحریم‌ها مستقیما قابل خرید نیست و همین‌ها باعث شد توله دوم را از دست دهیم!

۲۲ مرداد- رونمایی از پیروز

در همین پنج ماه گذشته آن‌طور که پرستار ویژه پیروز گفته است این توله یوز سه بار تا دم مرگ رفته است و همچنان زنده است! بالاخره ۲۲ مرداد امسال تصاویری منتشر شد که نشان می‌داد این توله یوزپلنگ ایرانی با نظارت پرستار خود، وارد محیط طبیعی شده و برای نخستین بار پنجه‌های پیروز خاک را لمس می‌کنند!
علیرضا شهرداری، درمانگر حیات‌وحش و پرستار پیروز آن روز نوشت: «پیروز یک یوز تکثیر در اسارت سزارینی با مشکلات فراوان است که حتی هنوز نگرانی‌های زیادی درخصوص سلامت آن وجود دارد. حتی اگر پیروز از مادر به صورت طبیعی به دنیا می‌آمد و شیر مادر را می‌خورد و کنار مادر بزرگ می‌شد، هرگز قرار نبوده به طبیعت آزاد برگردد و در طبیعت آزاد زندگی کند.»

۱۸ مهر- شایعه دزدیدن پیروز

در همه این پنج ماه اما شایعات بسیاری پشت پیروز بود. تازه ترینش مربوط به دیروز بود که خبری مبنی بر دزدیده شدن این توله یوز در فضای مجازی دست به دست شد.
هرچند خیلی زود سرپرست دفتر حفاظت و مدیریت حیات‌وحش خبر دزدیده شدن پیروز را تکذیب کرد و گفت: حال پیروز خوب است. هیچ اتفاقی برای او نیفتاده و دزدیده شدنش شایعه است.
آن طور که اعلام شده این توله یوز آسیایی در حال حاضر ۱۶۲ روز دارد. به وزن نزدیک به هشت کیلو رسیده است و سه وعده غذا شامل گوشت سفید، قرمز و بلدرچین همراه با میان‌وعده و مکمل‌های مخصوص مصرف می‌کند. پرستار او هم در پستی اینستاگرامی گفت او چند روزی است که همراه با پیروز در محیط باز می‌خوابد.